

ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΠΙΘΑΝΗ ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΠΟ COVID-19

Οι παρακάτω οδηγίες απευθύνονται στο υγειονομικό προσωπικό του ΓΝΑ «Λαϊκό» ώστε να διευκολυνθεί η διαχείριση των ασθενών με πιθανή ή τεκμηριωμένη λοίμωξη από Covid-19.

ΟΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΛΟΙΜΩΞΙΟΛΟΓΟ ΤΗΣ ΚΑΘΕ ΚΛΙΝΙΚΗΣ.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΣΤΟ ΤΕΠ

- 1) Ο ασθενής προσέρχεται στο ΓΝΑ «Λαϊκό» με δικό του μέσο ή με ΕΚΑΒ.
- 2) Αν ο ασθενής προσέρχεται με δικό του μέσο, η αξιολόγηση γίνεται στον οικίσκο από επαγγελματία υγείας (Νοσηλεύτρια ή τεχνολόγος), ο οποίος θέτει τις ερωτήσεις σχετικά με τα κλινικά κριτήρια για ύποπτο ή πιθανό κρούσμα. Το προσωπικό αυτό θα ενημερώνεται για πιθανές επικαιροποιήσεις του ορισμού κρούσματος του ΕΟΔΥ, με ευθύνη της Επιτροπής Νοσοκομειακών Λοιμώξεων (ΕΝΛ) του νοσοκομείου. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τα παρακάτω:
 - A) Έχει ο ασθενής συμπτωματολογία από το αναπνευστικό (βήχα, δύσπνοια, φαρυγγαλγία);
 - B) Έχει ο ασθενής πυρετό;
- 3) Αν ο ασθενής προσέρχεται με ΕΚΑΒ, ο διασώστης ενημερώνει τον ιατρό διαλογής ο οποίος δίνει οδηγίες για το που θα κατευθυνθεί ο ασθενής. Ο ασθενής πρέπει να παραμένει στο ασθενοφόρο μέχρι να δώσει ο ιατρός διαλογής τις οδηγίες.

TRIAGE ΑΣΘΕΝΟΥΣ (Πού θα εξετασθεί ο ασθενής;)

Η απόφαση για το ιατρείο εξέτασης του ασθενούς λαμβάνεται από τον Ιατρό διαλογής μετά από επικοινωνία με τον επαγγελματία υγείας στον οικίσκο:

Η ΜΟΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΛΟΓΗΣ ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΠΛΕΟΝ ΓΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΠΑΡΑ ΜΟΝΟ ΚΑΤ'ΕΞΑΙΡΕΣΗ

- 1) Ο ασθενής έχει **μόνο πυρετό** χωρίς συμπτωματολογία από το αναπνευστικό:
 - A) Τοποθετείται στον ασθενή απλή χειρουργική μάσκα.
 - B) Ο ασθενής περνάει κανονικά από τη διαλογή.
- 2) Ο ασθενής έχει **συμπτωματολογία από το αναπνευστικό** και δεν είναι βαρέως πάσχων.
 - A) Τοποθετείται στον ασθενή απλή χειρουργική μάσκα.
 - B) Ο ασθενής κατευθύνεται προς το **ιατρείο Αναπνευστικών Λοιμώξεων (1^{ος} όροφος)**
- 3) Ο ασθενής έχει **συμπτωματολογία από το αναπνευστικό (με ή χωρίς πυρετό) και είναι βαρέως πάσχων ή ανοσοκατασταλμένος ή με πολλαπλές συννοσηρότητες:**
 - A) Τοποθετείται στον ασθενή απλή χειρουργική μάσκα.
 - B) Ο ασθενής μεταφέρεται σε κλίνη της Βραχείας Νοσηλείας. Αν δεν υπάρχει διαθέσιμη κλίνη Βραχείας Νοσηλείας ο ασθενής εξετάζεται στο Παθολογικό ΕΙ σε απομονωμένο εξεταστήριο.
 - Γ) Ο ασθενής εξετάζεται από τον ιατρό που καλύπτει τη Βραχεία Νοσηλεία (πχ εξειδικευόμενος Λοιμώξεων, ειδικός ιατρός ΤΕΠ, ειδικευόμενος Παθολογίας ή Γενικής Ιατρικής)

- (1) Ο ιατρός της Βραχείας Νοσηλείας αναλαμβάνει τη φροντίδα του ασθενούς λαμβάνει όλες τις αναγκαίες αποφάσεις για τον ασθενή ο οποίος παραμένει στη Βραχεία Νοσηλεία.
 - (2) Αν είναι απαραίτητο καλείται ιατρός άλλης ειδικότητας. Αν χρειαστεί καρδιολογική εξέταση θα πρέπει υπάρχει προκαθορισμένος ειδικευόμενος Καρδιολογίας που θα εξετάσει τον ασθενή.
 - (3) Ο ακτινολογικός έλεγχος γίνεται στο Ακτινολογικό Εργαστήριο που υπάρχει στο χώρο των ΤΕΠ. Για τη μεταφορά του ασθενούς γίνεται η κατάλληλη ενημέρωση.
- Δ) Αν τελικά κριθεί απαραίτητο να εισαχθεί, ενημερώνεται ο εφημερεύων ειδικός Παθολόγος και ο ασθενής εισάγεται σε κλίνη της ΜΕΛ μέχρι την έκδοση του αποτελέσματος για Covid-19.
- i) Ενημερώνεται η συντονίστρια προϊσταμένη ΤΕΠ η οποία ενημερώνει τη ΜΕΛ, το προσωπικό μεταφοράς και το προσωπικό ασφαλείας ώστε να ληφθούν τα απαραίτητα ΜΑΠ.
 - ii) Το δείγμα για Covid-19 στους ασθενείς που εισάγονται θα λαμβάνεται αφού εισαχθούν (στη ΜΕΛ).
- Ε) Οι συνοδοί των ασθενών εφόσον είναι ασυμπτωματικοί, παραμένουν εκτός του χώρου των ΤΕΠ. Ανάλογα με την απόφασή μας για τον ασθενή δίνουμε οδηγίες και στους συνοδούς.
- 4) Τα ασυμπτωματικά άτομα δεν ελέγχονται για Covid-19.
- Α) Δίνονται οδηγίες από τη Διαλογή και το άτομο αποχωρεί από το νοσοκομείο (Βλ Παράρτημα).

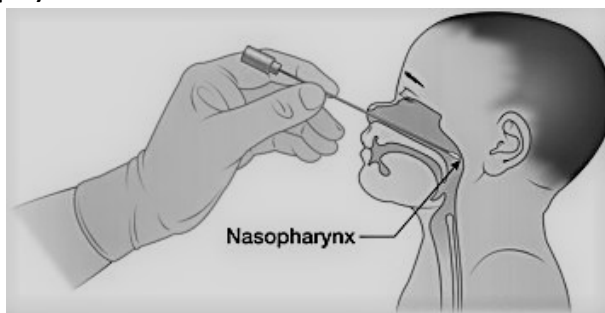
ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΥΠΟΠΤΩΝ Ή ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΡΟΥΣΜΑΤΩΝ COVID-19

- 1) Οι ασθενείς που εισάγονται ως ύποπτα κρούσματα (δηλαδή οποιοσδήποτε ασθενής εισάγεται και πρόκειται να υποβληθεί σε έλεγχο για Covid-19) νοσηλεύονται στην πτέρυγα ΜΕΛ (3^{ος} όροφος, πρώην Πτέρυγα Θέσεων).
 - Α) Νοσηλεύεται ένας ασθενής ανά θάλαμο εφόσον δεν έχει επιβεβαιωθεί εργαστηριακά η διάγνωση.
 - Β) Αν η διάγνωση έχει τεκμηριωθεί εργαστηριακά μπορεί να γίνει συνοσηλεία ασθενών.
 - Γ) Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες κλίνες στην πτέρυγα ΜΕΛ οι ασθενείς νοσηλεύονται στην ΩΡΛ κλινική.
- 2) Την ευθύνη των ασθενών που νοσηλεύονται στη ΜΕΛ έχουν κυκλικά οι Παθολογικές Κλινικές. Κάθε Παθολογική Κλινική αναλαμβάνει όλους τους ασθενείς που εισάγονται στη ΜΕΛ από την ημέρα της γενικής εφημερίας μέχρι την επόμενη γενική εφημερία.
- 3) Αν χρειαστούν νοσηλεία ασθενείς άλλων Παθολογικών ειδικοτήτων (πχ Αιματολογικοί ασθενείς) η φροντίδα του ασθενούς γίνεται από κοινού
- 4) Οι ασθενείς με εργαστηριακά τεκμηριωμένη λοίμωξη μεταφέρονται σε νοσοκομείο αναφοράς.
 - Α) Η ΕΝΛ επικοινωνεί με ΕΟΔΥ και λαμβάνει έγκριση μεταφοράς.
 - Β) Η Παθολογική κλινική που έχει την ευθύνη του ασθενούς (ή η κλινική ειδικότητας) επικοινωνεί με το ΕΚΑΒ ώστε να ολοκληρωθεί η μεταφορά του ασθενούς.
- 5) Οι ασθενείς με αρνητικό αποτέλεσμα στον εργαστηριακό έλεγχο μεταφέρονται στην Παθολογική κλινική η οποία είχε την ευθύνη της ΜΕΛ.
 - Α) Ασθενείς με αρνητικό αποτέλεσμα αλλά υψηλή κλινική πιθανότητα λοίμωξης Covid-19 μπορεί να παραμείνουν στη ΜΕΛ με την έγκριση της ΕΝΛ, ώστε να ληφθεί και νέο δείγμα σε δεύτερο χρόνο.

ΛΗΨΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΓΙΑ COVID-19

- 1) Πριν τη λήψη του δείγματος συνιστάται η επικοινωνία με τα δύο εργαστήρια (Εργαστήριο μ Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Ινστιτούτο Pasteur), ώστε να εξασφαλιστεί η παραλαβή του δείγματος
- 2) Ποιος λαμβάνει το δείγμα;

- A) Σε όλες τις περιπτώσεις το δείγμα λαμβάνεται από τον θεράποντα ιατρό του ασθενούς, δηλαδή τον ιατρό που λαμβάνει αποφάσεις για τον ασθενή στην τρέχουσα χρονική στιγμή.
- 3) Πώς λαμβάνεται το δείγμα;
- A) Ασθενής στον χώρο του ΤΕΠ: Εφόσον δείγμα για Covid-19 θα ληφθεί μόνο στους ασθενείς που πρόκειται να νοσηλευθούν, το δείγμα θα λαμβάνεται όταν ο ασθενής μεταφερθεί στη ΜΕΛ.
- B) Νοσηλευόμενος ασθενής: το δείγμα λαμβάνεται στο θάλαμο νοσηλείας.
- 4) Πώς λαμβάνεται το δείγμα;
- A) Προστατευτικός εξοπλισμός: μάσκα υψηλής προστασίας (FFP3), αδιάβροχη ποδιά, γάντια.
- B) Υλικά: Χρειάζεται ειδικός στυλεός, υγρό μεταφοράς και σωληνάριο.
- i) Όλα τα απαραίτητα υλικά τα προμηθεύεστε από το Μικροβιολογικό Εργαστήριο του ΓΝΑ «Λαϊκό».
- Γ) Παραπεμπτικό / συνοδευτικό δελτίο:
- i) Τα προμηθεύεστε μαζί με τα υλικά από το Μικροβιολογικό Εργαστήριο του ΓΝΑ «Λαϊκό». Νοσηλευόμενος ασθενής: Ο θεράπων ιατρός εκτυπώνει και συμπληρώνει τα απαραίτητα έντυπα (Παράρτημα 1)
- ii) Σε κάθε περίπτωση λήψης δείγματος για Covid-19 ο θεράπων ιατρός είναι ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΟΣ να διαβιβάζει ένα αντίγραφο του συνοδευτικού στην ΕΝΛ.
- Δ) Τεχνική: Λαμβάνεται ένα δείγμα (ρινοφαρυγγικό ή και στοματοφαρυγγικό επίχρισμα). Αν ο ασθενής έχει απόχρεμψη μπορεί να ληφθεί και ένα δείγμα πτυέλων. Για την τεχνική λήψεως του δείγματος βλέπε τις επισυναπτόμενες οδηγίες του Ινστιτούτου Pasteur (βλ Παράρτημα 2). **Στη λήψη του ρινοφαρυγγικού επιχρίσματος επισημαίνεται ότι ο στυλεός πρέπει να εισαχθεί σε βάθος 4-6 εκατοστών.** Και τα δύο δείγματα τοποθετούνται σε ένα σωληνάριο μεταφοράς.

- E) Συσκευασία δείγματος: Το δείγμα μεταφέρεται στο διάφανο σακουλάκι μεταφοράς βιολογικών δειγμάτων.
- i) Η χρήση της εξωτερικής σκληρής πλαστικής συσκευασίας που περιγράφεται στις οδηγίες του Ινστιτούτου Pasteur ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ επειδή τα δείγματα από το ΓΝΑ Λαϊκό μεταφέρονται σε μικρή απόσταση και χωρίς χρήση οχήματος. Έχει γίνει σχετική συνεννόηση με το Εργαστήριο Μικροβιολογίας.
- 5) Πώς αποστέλλεται το δείγμα:
- A) Καθημερινές (08:00 – 15:00): Το δείγμα μεταφέρεται στο εργαστήριο αναφοράς (Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, Κτίριο 11, 3^{ος} όροφος) από βοηθό θαλάμου.
- B) Καθημερινές μετά τις 15:00 και αργίες: Δεν υπάρχει βοηθός θαλάμου στο νοσοκομείο. Συνιστάται το δείγμα να μεταφέρεται από τον θεράποντα ιατρό ώστε να λαμβάνει σειρά προτεραιότητας. Αν αυτό δεν γίνεται το δείγμα να λαμβάνεται την επόμενη ημέρα.
- Γ) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (πχ ασθενής που μπορεί να αποβιώσει τις επόμενες ώρες) το δείγμα μπορεί να παραμείνει ΣΥΣΚΕΥΑΣΜΕΝΟ σε ψυγείο που φυλάσσονται βιολογικά δείγματα (σε θερμοκρασία μέχρι 4 C) μέχρι το ανώτερο 48 ώρες με ευθύνη του θεράποντα ιατρού.

- Δ) Το εργαστήριο αναφοράς δέχεται δείγματα καθημερινά 8 πμ – 8 μμ και 8 πμ – 6 μμ τις αργίες.
- Ε) Τηλ επικοινωνίας με εργαστήριο αναφοράς: 210 7462140 /-144. Επειδή το εργαστήριο δέχεται μεγάλο όγκο τηλεφωνημάτων παρακαλείστε να επικοινωνείτε μόνο όταν είναι εντελώς απαραίτητο.
- ΣΤ) Αν το Εργαστήριο Μικροβιολογίας ΕΚΠΑ δεν μπορεί να δεχθεί το δείγμα, το αποστέλλουμε στο Ινστιτούτο Pasteur.
- 6) Ποιος θα λάβει το αποτέλεσμα;
- Α) Οποιοσδήποτε ιατρός λαμβάνει δείγμα για Covid-19 οφείλει να ενημερώσει την ΕΝΛ.
- Β) Τα αποτελέσματα λαμβάνονται συγκεντρωτικά από την ΕΝΛ και κοινοποιούνται στους ενδιαφερόμενους.
- Γ) Σε θετικό αποτέλεσμα πρέπει ο θεράπων ιατρός να συμπληρώσει το Δελτίο Υποχρεωτικής Δήλωσης, το οποίο θα αποσταλεί στον ΕΟΔΥ σε συνεργασία με την ΕΝΛ (Παράρτημα).

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΛΛΩΝ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ

- 1) Τα κλινικά διαγνωστικά εργαστήρια των νοσοκομείων που εκτελούν τις συνήθεις αιματολογικές, βιοχημικές και μικροβιολογικές εξετάσεις σε δείγματα ορού, αίματος, ούρων και άλλων κλινικών δειγμάτων πρέπει να ακολουθούν τις συνήθεις ασφαλείς εργαστηριακές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων των βασικών προφυλάξεων (Standard Precautions) για τον ασφαλή χειρισμό δυνητικά μολυσματικών δειγμάτων όταν χειρίζονται δείγματα ασθενών με ύποπτη ή επιβεβαιωμένη λοίμωξη COVID-19.
- 2) Επομένως, **κατά την αποστολή των κλινικών δειγμάτων των ασθενών (αίμα, ούρα, πτύελα, κόπρανα κλπ.), πρέπει να τηρούνται οι συνήθεις διαδικασίες ασφαλείας:**
 - Α) Όλα τα δείγματα πρέπει να τοποθετούνται σε ειδικό σακουλάκι και να συνοδεύονται από το αντίστοιχο παραπεμπτικό.
 - Β) Τα φιαλίδια να είναι καλά κλεισμένα και να μην έχουν λερωθεί εξωτερικά με το βιολογικό δείγμα.
- 3) **Τα δείγματα από ασθενείς με πιθανή ή επιβεβαιωμένη λοίμωξη από Covid-19 πρέπει να φέρουν επισήμανση** ότι προέρχονται από ύποπτο ή επιβεβαιωμένο κρούσμα Covid-19, επειδή σε ορισμένες φάσεις επεξεργασίας των δειγμάτων μπορεί να δημιουργηθεί αερόλυμα.
- 4) Τα δείγματα από ασθενείς με πιθανή ή επιβεβαιωμένη λοίμωξη από Covid-19 **ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ να διακινούνται με το σωληνωτό ταχυδρομείο.**

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΑΣΘΕΝΩΝ

- 1) Οι ασθενείς με τεκμηριωμένη ή πιθανή λοίμωξη από Covid-19 (δηλαδή κάθε ασθενής στον οποίο έχουμε λάβει ή πρόκειται να λάβουμε δείγμα) **πρέπει να φέρουν ΣΕ ΚΑΘΕ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥΣ απλή χειρουργική μάσκα.**
- 2) Όταν πρόκειται να μεταφερθεί ασθενής με τεκμηριωμένη ή πιθανή λοίμωξη από Covid-19 πρέπει να ενημερώνονται:
 - Α) Το τμήμα υποδοχής του ασθενούς (πχ νοσηλευτικό τμήμα, ακτινολογικό)
 - Β) Το προσωπικό μεταφοράς
 - Γ) Το προσωπικό ασφαλείας ώστε να απομονώσει τη διαδρομή του ασθενούς
- 3) Υπεύθυνο για την ενημέρωση των παραπάνω είναι το νοσηλευτικό προσωπικό του τμήματος (ή του ΤΕΠ), ανάλογα με το που βρίσκεται ο ασθενής.

ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

- 1) Όσο είναι εφικτό οι απλές ακτινογραφίες γίνονται επί κλίνης. Το ακτινολογικό μηχάνημα παραμένει στον χώρο και γίνεται καθαριότητα σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΝΛ.

- 2) Αξονική τομογραφία / Υπερηχογράφημα / Απλές ακτινογραφίες: ο ασθενής μεταφέρεται σύμφωνα με τις οδηγίες μεταφοράς. Απαραίτητη η ενημέρωση του Ακτινολογικού Εργαστηρίου. Μετά την εξέταση γίνεται καθαριότητα σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΝΛ.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

- 1) Τα άτομα που έχουν εκτεθεί σε επιβεβαιωμένο κρούσμα και παραμένουν ασυμπτωματικά δεν ελέγχονται για Covid-19, αλλά παραμένουν σε κατ' ίκο περιορισμό με βάση τις οδηγίες της ΕΝΛ.
- 2) Αν το προσωπικό του νοσοκομείου εμφανίσει συμπτώματα συμβατά με λοίμωξη από Covid-19 (πυρετό και βήχα):
 - A) Ο εργαζόμενος ενημερώνει τον προϊστάμενό του ώστε να αντικατασταθεί στα καθήκοντά του μέχρι να εξετασθεί.
 - B) Ο προϊστάμενος (ή ο εργαζόμενος) επικοινωνεί με τον Λοιμωξιολόγο που καλύπτει την κλινική (αν πρόκειται για υγειονομικό προσωπικό) ή με την ΕΝΛ (αν πρόκειται για διοικητικό προσωπικό) και γίνεται συνεννόηση για το χρόνο εξέτασης.
 - Γ) Παρακαλείται το προσωπικό να μην προσέρχεται χωρίς συνεννόηση για εξέταση, ειδικά εκτός των ωρών εργασίας και τις αργίες, ώστε να αποφύγουμε μεγάλους χρόνους αναμονής και πιθανής έκθεσης και άλλων ατόμων και να διευκολύνεται η λειτουργία της ΕΝΛ.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

- 1) Σε κάθε επαφή με ασθενή πρέπει να χρησιμοποιούμε απλή χειρουργική μάσκα.
- 2) Σε περίπτωση υποψίας λοίμωξης από Covid-19 γίνονται οι εξής ενέργειες:
 - A) Χορήγηση απλής χειρουργικής μάσκας στον ασθενή
 - B) Εφαρμογή βασικών προφυλάξεων, προφυλάξεων επαφής και προφυλάξεων σταγονιδίων από το προσωπικό που εμπλέκεται στη διαχείριση του ασθενή
 - i) Για τη συνήθη εξέταση του ασθενούς χρειάζεται απλή χειρουργική μάσκα, γάντια και ποδιά. Σε περίπτωση που θα γίνουν ιατρικές πράξεις με δημιουργία αερολύματος ή που ο ιατρός θα πρέπει να παραμείνει με τον ασθενή για μεγάλο χρονικό διάστημα συνιστάται μάσκα FFP3 (υψηλής προστασίας).
 - Γ) Ενημέρωση του υπεύθυνου Λοιμωξιολόγου.
- 3) Ο ιατρικός εξοπλισμός (στηθοσκόπια, θερμομέτρα, πιεσόμετρα) που χρησιμοποιείται για ασθενή με τεκμηριωμένη ή ύποπτη λοίμωξη από Covid-19 πρέπει να είναι αποκλειστικής χρήσης για το συγκεκριμένο ασθενή. Στην περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό ο ιατρικός εξοπλισμός καθαρίζεται και απολυμαίνεται από τον ένα ασθενή στον άλλο.
 - A) Συνιστάται να υπάρχει ειδικό πιεσόμετρο που θα παραμένει στο θάλαμο νοσηλείας.
 - B) Τα ακουστικά μετά τη χρήση τους στον ασθενή θα πρέπει να απολυμαίνονται με αλκοόλη 70%, δηλαδή με τα συνήθη αλκοολούχα διαλύματα επάλειψης χεριών.
- 4) Κατά την καθημερινή μας εργασία περιορίζουμε τις μεταξύ μας επαφές στο ελάχιστο από άποψη αριθμού ατόμων και διάρκειας. Πχ η επίσκεψη να γίνεται με ένα ειδικό και μόνο τον ειδικευόμενο που έχει τη φροντίδα του ασθενούς.

Αναλυτικές οδηγίες για τη διαχείριση των ασθενών μπορείτε να βρείτε στο <https://eody.gov.gr/neos-koronaios-covid-19/>